Ч. 107. Львôвъ, Вторникъ 23 вересня (5 жовтня) 1886. Рôчникъ VII.

ДѢЛО

Выходить: [illegible], Четверга и Суботы [illegible] ц. к. [illegible] поп. Литер додатокъ „Б[illegible]" [illegible] выходить по 2 печат. арк[illegible] [illegible]го послѣдного дня кождого мѣсяця. [illegible] Администрація пôдъ Ч. 44 улиця Галицка. Рукописи звертаются лишь на попередне застереженье. Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. ôтъ одной строчки печатной, въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в. Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Администрація „Дѣла". У Вѣдни Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 a; Rudolf Mosse; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Haasenstein & Vogler, E. L. Daube & Co. Въ Парижи Agence Havas. Въ Росіи Редакція „Кіевской Старины" въ Кіевѣ, почтовй уряды и „Газетне Бюро" В. Ф. Зама въ Одессѣ Дерибасовская ул., д. Радли 9.

Предплата на „Дѣло" для Австріи: на цѣлый рôкъ . . 12 зр. на пôвъ року . . 6 зр. на чверть року . . 3 зр. съ дод. „Библіотеки": на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . зр. 5·— на пôвъ року . зр. 2·50

для Росіи: на цѣлый рôкъ . . 12 руб. на пôвъ року . . 6 руб. на чверть року . . 3 руб. съ дод. „Библіотеки": на цѣлый рôкъ . . 16 руб. на пôвъ року . . 8 руб. на чверть року . 4 руб. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 5 руб. на пôвъ року . . 2·50 р.

Для Заграницѣ, окрôмъ Росіи: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 7·50 зр. на чверть року . . . 3·75 зр. съ дод. „Библіотеки": на цѣлый рôкъ . 19 зр. на самъ додатокъ: на цѣлый рôкъ . 6 зр.

Поодиноке число коштуе 12 кр. а. в.

Съ днемъ 1 (13) жовтня зачинаеся IV чвертьрôкъ сегорôчного выдавництва „Дѣла" и „Библіотеки найзн. Повѣстей". Условія предплаты поданй высше.

Просимо поспѣшити съ присылкою предплаты, щобы не послѣдувала перерва въ експедиціи.

П. Т. Предплатники, що ще залягаютъ съ предплатою, зволятъ свои залеглости вырôвнати въ якъ найкоротшôмъ часѣ, бо вже черезъ саму проволоку въ сплатѣ поноситъ выдавництво велику страту!

Кôлька замѣтокъ по причинѣ окружного Вѣча въ Коломыи.

Вѣче народне въ Коломыи — було першимъ окружнымъ Вѣчемъ, обчисленымъ не на одинъ повѣтъ (якъ се було въ Долинѣ и Коссовѣ), але на бôльше повѣтôвъ, — тожь годится приглянутись ему близше и попри добрй его стороны вказати такожь на его недостатки та похибы, — а учинити се уважаемо нашимъ обовязковъ тымъ бôльше, що рухъ вѣчевый по провинціи у насъ розпочався на серіо, — не тôлько интелигенція наша, але и просвѣченѣйшй селяне та маломѣщане домагаются ихъ, и мы маемо надѣю, що за Вѣчемъ въ Коломыи почуемо про нове Вѣче окружне въ котрôмсь другôмъ бôльшôмъ мѣстѣ на Галицкôй Руси.

Що попередъ всего мусѣло кождому найперше впасти въ око на Вѣчу въ Коломыи, — то мале, якъ на окружне Вѣче, число участникôвъ. Окружне Вѣче повинно згромадити бодай 2 тысячѣ людей. Тымчасомъ повѣтове Вѣче въ Коссовѣ було численнѣйше, якъ окружне въ Коломыи. Щобы Вѣче було численне, о то старатися мають комитетъ вѣчевый и рускй патріоты въ данôмъ округѣ. Тутъ потрѣбно зъ однои стороны, щобы комитетъ въ пору порозсылавъ ôтозвы до народу, порозписувавъ листы до людей интелигентныхъ, маючихъ вплывъ мѣжь народомъ, и зарядивъ все потрѣбне и можливе, а зъ другои стороны знову, щобы интелигентй люде въ округѣ старалися, кождый въ своѣй сферѣ дѣланя, представленьемъ великого значеня и призначеня Вѣча, наклонити поважне число селянъ чи маломѣщанъ до участи въ Вѣчу. А мы не сумнѣваемося, що кождый священикъ и кождый учитель-Русинъ могли-бы бодай кôлькохъ господарѣвъ чи ремѣсникôвъ изъ свого села чи мѣсточка спровадити на Вѣче. Могло изъ Жабья зробити 9 миль кôлькадесять газдôвъ, длячого зъ найблизшихъ селъ на милю або й на пôвъ милѣ не знайшлось-бы кôлькохъ газдôвъ, охочихъ явитись на Вѣчу? Тому очевидячки винна вже хиба байдужнôсть нашои сельскои интелигенціи. Коли одинъ, другій и десятый интелигентный чоловѣкъ скаже: „Безъ людей зъ мого села обôйдеся", — то потому результатъ муситъ бути такій, якъ бувъ въ Коломыи. Нехайже-жь на будуще се не повторится!

Коли мы, бачивши оба послѣднй Вѣча, въ Коссовѣ и Коломыи, порôвнаемо настрôй зôбраного народу, то мусимо сказати, що въ Коссовѣ мѣжь народомъ слѣдно було бôльшу жвавôсть, смѣлôсть та енергію и бôльше одушевленье, якъ въ Коломыи. Се очевидно походило тôлько зъ того, що въ Коссовѣ зôбралась бôльша громада народу, а чимъ бôльша громада — тымъ жвавѣйшій и смѣлѣйшій кождый зъ осôбна. Отъ и зъ того боку численнôсть Вѣча мае свое велике значенье.

Въ самôмъ вѣчевôмъ мѣстѣ, передъ почномъ Вѣча, повиненъ комитетъ постаратись о то, щобы гостей, прибувшихъ на Вѣче, витавъ хто и по змозѣ проводивъ чи то до церкви, чи на мѣсце збору, щобъ люде громадками не блукали по улицахъ. До такои цѣли були-бы дуже ôтповѣднй — коли нема кого другого — мѣсцевй мѣщане рускй, старшй и молодшй, отъ хочь-бы братчики церкви рускои. На самôмъ же мѣсци збору повиннй интелигентнй Русины округа вѣчевого помѣшатися, о кôлько лишь можна, съ селянами и мѣщанами, поясняти имъ дещо незрозумѣле, звертати ихъ увагу на важнѣйшй рѣчи въ рефератахъ и дебатахъ, — а не дѣлитись, не розрубуватись на два окремо стоячй таборы, сурдутовый и сѣраковый. На обохъ всенародныхъ Вѣчахъ у Львовѣ интелигенція була помѣшалася съ людомъ и се причинялося до того загального одушевленя, котрого нѣхто зъ насъ, що его бачивъ, не забуде.

Важною рѣчею на Вѣчахъ, якъ и на всякôмъ зборѣ, есть президія. Де предсѣдатель крѣпкій, енергичный, тамъ и хôдъ збору буває оживленый и все йде въ гарнôмъ ладѣ, а де знову предсѣдатель слабосилый, тамъ и акція йде вяло и що хвиля вывязуются якйсь недорозумѣня. Звычай велитъ выбирати предсѣдателемъ чоловѣка найстаршого вѣкомъ и повагою, беручого участь въ зборѣ. На зборахъ обмеженого числа членôвъ оно инакше и бути не повинно, але на зборахъ народныхъ, де що хвиля може зайти щось непредвидженого, де потрѣбно силы голосу и въ загалѣ повнои мужескои енергіи, тамъ, зъ уваги на збôръ ба и на самого старенького кандидата на предсѣдателя, треба — розумѣеся, ôтдавши честь найпершому вѣкомъ и повагою — выбрати дѣйстнымъ предсѣдателемъ чоловѣка въ силѣ вѣку, поважного, розумного и енергичного, — а такій предсѣдатель буде мати вплывъ и на настрôй цѣлого великого збору. Передъ Вѣчемъ предсѣдатель повиненъ поучати зôбраныхъ селянъ, щó стоитъ на порядку дневнôмъ и коли кождый може забирати голосъ та высказувати свои уваги або ставити внесеня, а черезъ то запобѣгнеся, що селяне не будутъ ставити внесень середъ рефератôвъ. Щобы улекшити задачу предсѣдателя збору, належитъ интелигенціи еще передъ ôткрытьемъ Вѣча порозумѣтися дотычно всякихъ предвидженыхъ формальностей, выбору комисій и т. п., щобы оминути такй рѣчи, якъ було въ Коломыи, що ухвалено внесеніе д-ра Ганкевича: выбрати комитетъ екзекутивный, а потому зъ чверть годины верченося при трехъ кандидатахъ, завѣшувано зъ тои причины засѣданье, ще й кандидаты одинъ по другôмъ зрѣкалися, — все то, розумѣесь, народови незрозумѣле и немиле.

Що-до рефератôвъ, — то они повиннй бути популярнй, недовгй а досаднй и съ жаромъ выголошенй, а що найголовнѣйше, повиннй дотыкати справъ обходячихъ нарôдъ. Досвѣдъ въ Коломыи поучивъ, що „читаный" рефератъ, хочь бы и найлучшій, не мае на нарôдъ такого вплыву, якъ зъ памяти выголошеный. Побôчь ширшихъ рефератôвъ о конституціи, промыслѣ, торговли и т. п., належало-бы подавати народови розвязку бôльшого числа пытань зъ права и администраціи, зъ щоденного житя, — а того нарôдъ такъ дуже багне. А що и самй селяне завдаютъ на Вѣчу всякй того рода пытаня, то належало-бы, щобы комитетъ вѣчевый напередъ уже выглядѣвъ компетентныхъ людей, котрй мали-бы ôтъ стола президіяльного на такй пытаня давати ôтповѣди и практичнй поясненя.

Передовсѣмъ же належитъ не стѣсняти народу въ высказуваню своихъ потребъ — треба народови давати говорити; що бôльше, треба, що такъ скажемо, тягнути его за языкъ, нехай высказуеся. Намъ же, интелигенціи рускôй, передовсѣмъ повинно ити о пôзнанье потребъ свого народу и его бажань, щобъ знати, що ему долягае и якъ намъ ему помагати. Може бути, що увага чи внесенье зъ устъ селянина не выйде въ такôй формѣ, якъ зъ устъ чоловѣка освѣченого, але не на форму тутъ дивитися, а на рѣчь. Закине може хто, що часъ обмеженый на Вѣче не позволитъ на пôдниманье богато справъ не упятыхъ програмою, — то на то есть такожь, всказана практикою, рада, щобы Вѣче не зачиналося пôзнѣйше якъ о 10 годинѣ рано и щобы поодинокй рефераты не тревали надто довго, — а знову енергичный предсѣдатель збору зъумѣе повести рѣчь такъ, що кожда порушена поза-програмова справа зможе бути выяснена въ часѣ ôтповѣдаючôмъ еи важности.

Тыхъ кôлька замѣтокъ своихъ подаемо пôдъ розвагу комитетôвъ будучихъ Вѣчь окружныхъ и повѣтовыхъ, не намѣряючи зовсѣмъ ухибити комитетамъ Вѣчь дотеперѣшныхъ, котрй по змозѣ совѣстно сповняли свои обовязки, ломали першй леды.. За то належится имъ ôтъ цѣлои нашои Руси признанье и подяка!

Наука руского языка въ гимназіяхъ.

Якъ ôтраднымъ есть для насъ объявъ, що число молодежи рускои въ школахъ гимназіяльныхъ съ кождымъ рокомъ зростае и въ часѣ послѣдного десятилѣтя збôльшилось о якихъ 650—700 головъ, такъ що загальна сума молодежи рускои въ 1886 р. досягне на певно 2.000, — такъ зъ другои стороны впаде въ очи тая велика кривда, заподѣяна намъ Соймомъ краевымъ, що на всю Галичину Русины посѣдаютъ лишь одну гимназію съ рускимъ выкладовымъ языкомъ, — молодѣжь же польска и жидôвска (Polacy mojżeszowego wyznania) мае ажь 24 гимназій. Нѣмцѣвъ есть несповна тысячь, а они маютъ двѣ гимназіи, у Львовѣ и въ Бродахъ. Тôлько для Русинôвъ есть одна одинока гимназія у Львовѣ!

Але не о тôмъ хочемо нынѣ говорати. Наколи вже минувшого року по такъ широкихъ дискусіяхъ въ Соймѣ нашôмъ, польска бôльшôсть показалась неприклонною заснованю рускои гимназіи въ Перемышли, то говорити нынѣ на той тематъ значило-бы решетомъ воду носити.

Иншу справу хочемо нынѣ порушити, хотяй не менше важну и пекучу, именно справу науки руского языка въ школахъ гимназіяльныхъ у

Згадки зъ студентского житя въ Пряшовѣ на Уграхъ.

Списанѣ пôсля нотатокъ В. зъ С.

(Дальше.)

Памятный для всѣхъ студентôвъ Галичанъ склепикъ, де мы куповали собѣ харчь, мѣстився въ домѣ vis a vis епископскои палаты. Надъ склепикомъ висѣла широка таблиця съ малюнкомъ танцюючого Мадяра, тримаючого склянку вина въ рукахъ, а пôдъ малюнкомъ була напись нѣмецка „Zum lustigen Bauer". Властитель склепу Словакъ, именемъ Яношь, тримавъ въ своѣмъ склепику, котрый складався зъ двохъ комнатъ, всякй специалы: паприковану солонину, бриндзу, масло, мочины съ мясивомъ, хлѣбъ, булки, а на полицяхъ стояли велики бутлѣ съ соками, фляшки съ „паленкою" (горѣвкою) и виномъ, окруженй бôльшими и меншими келишками и склянками. Яношь належавъ до касты тыхъ людей, котрй стараются якими будь способами дôйти до маетку. Бувъ то чоловѣкъ сердитый, лакомый, лукавый, позичавъ грошѣ на заставы и побиравъ ôтъ позичокъ велики лихвы. Наша колонія студентôвъ галицкихъ мала съ Яношомъ за-для купна хлѣба, булокъ и его мясныхъ специялôвъ постôйнй ôтносины. По причинѣ, що не все були пôдъ рукою на виктуалы и иншй потребы у насъ грошѣ, заставлялися у Яноша рѣчи, бо безъ заставу не кредитувавъ нѣколи и нѣкому. На шарагахъ прибитыхъ до стѣны въ другôй комнатѣ склепику, висѣли на кôлочкахъ сурдуты, сподне и камизельки студентскй. Увôйшовши до склепику и глянувши на шараги, знали мы о собѣ заразъ, якъ у кого акціи грошевй стоятъ. Звычайно по отриманôй за лекціи платни выкуповалися у Яноша заставленй рѣчи, а они ледви кôлька днѣвъ на свѣтѣ Божôмъ провѣтрившись, вертали назадъ на кôлочокъ. Яношь вызыскувавъ насъ и на хлѣбѣ, якій у пекарѣвъ купувавъ. Зъ кождого бохонка хлѣба выкраювавъ на 2 центиметры середину, краявъ на двѣ части, и за одну частку побиравъ ôтъ насъ по 1 крайцарови. Мы не любили Яноша, але зъ потребы жили съ нимъ на добрôй стопѣ, хочь насъ ошукувавъ.

Великимъ опѣкуномъ и добродѣемъ студентôвъ въ Пряшовѣ бувъ незабутый бл. п. крилошанинъ Олександеръ Духновичь, котрый угорскихъ и галицкихъ бѣдныхъ студентôвъ ратувавъ то грôшми, то харчемъ або вынайденьемъ лекцій. О Ол. Духновичь, будучи сыномъ бѣдного руского священика зъ Тополѣ, земплиньского повѣта, кôнчивъ, якъ самъ розказувавъ, шкôльнй студіи при гôркôмъ хлѣбѣ, про то знаючи зъ досвѣду, що голодъ и нужда, радо ратувавъ бѣдныхъ. Дôмъ его стоявъ отворомъ для бѣдныхъ студентôвъ, съ котрыми послѣднымъ кусникомъ хлѣба бувъ-бы подѣлився. О. Духновичь бувъ въ Пряшовѣ всѣмъ знаный, всѣми людьми за-для своеи учености и доброты серця высоко поважаный, а окрайными Мадярами про-то не любленый, що будучи вѣрнымъ сыномъ матери Руси, яко Русинъ манифестувався и свою народнôсть перомъ и словомъ спиравъ. Въ часѣ революціи Кошутôвскои, коли ôнъ, яко Русинъ и преданный австрійскôй династіи, не хотѣвъ брати участи въ революціи, були увязнили его Мадяры и середъ кôнного конвою гузарôвъ спровадили до Кошиць. Пôдъ палашами гузарôвъ ôтбувъ о. Духновичь кôлька милеву дорогу пѣхотою зъ Пряшова до Кошиць и мало хибувало, що не пострадавъ житя. Не пôдношу тутъ заслугъ, якй о. Духновичь, яко рускій писатель своими численными працями на литературнôмъ поли положивъ для угорскихъ Русинôвъ, бо тіи суть знанй. Маючи съ о. О. Духновичемъ близшй зносины, бо я два мѣсяцѣ при его столѣ виктувався, подаю зъ нотатокъ моего дневника де-що о его приватнôмъ житю.

О. Ол. Духновичь, котрого мы „батькомъ" называли, занимавъ въ однôй фронтовôй въ ринку каменици первый поверхъ, складаючій-ся зъ кухнѣ и чотырохъ комнатъ. Въ однôй комнатѣ мешкало бôльше малыхъ дѣвчатъ, священичихъ сирôтъ, котрй ходили до публичнои школы, а о. Духновичь старався о всѣ ихъ потребы. Въ другôй комнатѣ мешкала Нѣмкиня „Каті", спроваджена о. Духновичомъ передъ кôлькома лѣтами зъ Нѣмеччины до Пряшова, щобы домовй ôтъ неи выучились нѣмецкои мовы. Каті, яко образована особа, дбала про дѣвчата, занималася кухнею и зарядомъ домового господарства. Въ третôй комнатѣ бувъ салонъ на пріемъ гостей. Въ четвертôй комнатѣ мѣстилась библіотека, тутъ була канцелярія и спальня „батька". О. Духновичь встававъ рано и працювавъ при пультѣ до пôзнои ночи. Умебльованье всѣхъ комнатъ, прикрашеныхъ рускими образами, було поединче безъ нѣякого люксусу. Кромѣ домовыхъ дѣвчатъ засѣдали до обѣду приходячй зъ мѣста бѣднй угорскй и насъ два галицкй студенты. Часомъ було насъ при обѣдѣ 10, 14, 16 а часами и бôльше особъ. Обѣдъ розпочинався послѣ рускои молитвы и рускою молитвою кôнчився; розмова при столѣ була тôлько руска. Бувъ то одинъ дôмъ въ Пряшовѣ межи Русинами, де шановано руске матерне слово, бо такъ межи прочими крилошанинами, якъ и въ палатѣ епископскôй мадярщина процвитала. Часто въ часѣ обѣду выпытувався о. Духновичь студентôвъ о ихъ потребы, а скоро котрый заявивъ, що не мае чи то книжки, чи потрѣбнои одежи и т. д., то послѣ обѣду дававъ „батько" на потребы грошѣ съ тымъ наказомъ, щобы покуплене ему показати. Харчь бувъ поединчій, чистый и ситный, при обѣдѣ не хибувало вина, о яке въ Пряшовѣ не трудно, и квасной воды. Хто зъ сельского клира съ якою орудкою явився у о. Духновича, той бувавъ все до столу прошеный. Клиръ окружавъ о. Духновича съ любовію, бо бувъ то мужь приступный, популярный, не

всходной Галичинѣ. Наука руского языка есть тутъ въ троякій способъ управильнена. Обовязковою (obligat) есть она лише въ одной академичной гимназіи у Львовѣ, то значитъ, що на 2000 молодежи рускои лише 450—500 ученикôвъ учится матерного языка свого правильно. Въ другихъ гимназіяхъ всходнои Галичины есть та наука лише зглядно обовязковою (relativ obligat), т. є. що ученикови вôльно записатись на науку сего языка и що недостаточный успѣхъ въ тôмъ предметѣ спиняе переходъ до высшои клясы. Ще въ иншихъ гимназіяхъ есть та наука лише надобовязковою и трактуеся такъ, якъ наука языка французского, гимнастики, або спѣву.

Побôчь того на науку руского языка въ рôзныхъ гимназіяхъ всходнои Галичины вызначено и не однакове число годинъ въ тыждни. Коли на рускôй гимназіи на тую науку тыждневно спотребовуются 3 годины въ кождôй клясѣ, то въ другихъ гимназіяхъ звычайно лише 2, а въ деякихъ наука та ведеся навѣть не клясами, а лише въ двохъ ôтдѣлахъ, подôбно якъ наука языка французского. Русинъ на своѣй земли есть отже рôвноуправненый съ Французомъ...

До того треба ще додати, що не у всѣхъ гимназіяхъ всходнои Галичины наука руского языка спочивае въ рукахъ фаховыхъ, а тымъ менше учителѣвъ испытованыхъ до того предмету. Существуе вправдѣ окрема група квалификаційна для учителѣвъ, зложена зъ классичнои филологіи и руского языка, але при обсадженю гимназій статовыми професорами ставляютъ собѣ школьнѣ власти питанье, чи тутъ або тамъ не належало-бы назначити учителя квалификованого до руского языка, черезъ що неразъ выходитъ физична неможливôсть науку руского языка поручити учителеви квалификованому. Наслѣдкомъ того есть, що руского языка учатъ дуже часто люде не фаховѣ и мовь бы зъ ласки.

Годины на науку руского языка вызначаются въ гимназіяхъ, де сей языкъ есть предметомъ науки зглядно-обовязковои або надобовязковои, правильно по-за годинами школьными, дуже часто на середы и суботы, або третѣ годины по полудни, коли молодѣжь чувся умученою, або мае право ôтотхнути по трудѣ. Зъ того выходитъ, що наука матерного языка въ очехъ школяра выдаеся дѣйстнымъ тягаремъ, и що ôнъ дуже радо еи опускае або на тѣ надзвычайнѣ годины таки не вписуеся.

Остаточно есть рѣчею певною, що при такъ рôзнороднôмъ управильненю науки руского языка, або лучше сказавши при тôмъ хаосѣ, наука та не тôлько мусить выпасти дуже рôзнородно, але мѣсцями таки зовсѣмъ не успѣвае. Однымъ словомъ — мы Русины галицкѣ не тôлько уставою соймовою сьмо сильно покривдженѣ на нашихъ правахъ до розвою национального черезъ школы, але и самъ планъ лекційнымъ для науки руского языка крайно недостаточный.

Дивитись на таку подвôйну аномалію въ виду того, що число рускои молодежи въ школахъ гимназіяльныхъ досыть зростае, — трудно и безсовѣстно. Русинъ на своѣй земли не мавъ-бы посѣдати хотяй бы лише достаточныхъ средствъ до выученя свого матерного языка? Се велика, вопіюча кривда, до котрои усуненя вся Галичина повинна получатися въ одну фалангу и не уступити, доки не достигне свого. Въ справѣ тôй не рѣшае, на щастье, бôльшôсть нашого Сойму, але найвысша власть школьна. Туды и треба намъ удатись съ представленями и петиціями зъ цѣлого краю, а въ разѣ потребы можемо право велику тую нашу кривду, достойну лишь гельотôвъ, представити и коронѣ. Такѣ гимназіи, якъ бережанська, коломыйска, перемыска, станиславôвска, тернопольска и золочівска, числятъ правильно 100 до 250 учениковъ-Русинôвъ, другѣ ôтъ 50—100, а молодѣжь наша въ сихъ институціяхъ нарнѣе, просто сказавши, побôчь зглядомъ национальности. Все одно, хто въ тôй справѣ возьме иниціятиву, чи наше Педагогичне товариство, чи „Народна Рада“ — але крайный часъ приступити до сего дѣла, а вся Галичина попре его съ всею силою. Ôтповѣдныхъ учебникôвъ до науки руского языка можемо подостатномъ, зъ сеи стороны замѣту зробити намъ нѣхто не въ силѣ. Тожь до дѣла, поки роса очей не выѣла!

Зъ исторіи звѣстного „Заведенія“.

(*Конець.*)

На послѣдну допись одержавъ п. Савелинъ пôдъ днемъ 24 жовтня ще одно письмо ôтъ бухгальтера „Заведенія“, п. А. Щуровского, въ котрôмъ въ его рахункахъ не узнано богато позицій на суму 14.515 зр. 9 кр. И на се письмо ôтповѣвъ п. Савелинъ пôдъ дн. 5 падолиста 1885 р., въ котрôмъ ôтпирае зроблені заміты и не боится о „прослѣдованія“, якимъ ему дирекція загрозила. При тôмъ пôдносить п. Савелинъ и ту обставину, що ему дирекція не звернула выдаткôвъ, понесеныхъ въ двохъ своихъ поѣздкахъ до Россіи въ сумѣ 3.134 зр. 34 кр. такъ на удержанье себе якъ и особы Мирослава Добряньского и оплаченье тайныхъ агентôвъ (1500 рубл.), коли противно покрыла всѣ подôбнѣ выдатки о. Ив. Наумовичу и Мирославу Добряньскому. Першій зъ нихъ — каже п. Савелинъ — бôльше навѣть заходився коло своихъ личныхъ интересôвъ, а другій крутився всюды, але всюды безъуспѣшно.

Представленье се помогло на стôлько, що дирекція ôтступила ôтъ „прослѣдованія“ судового особы п. Савелина, але претенсій его до „Заведенія“ не звернула, а именно не звернула ему нѣ выдаткôвъ подорожныхъ, нѣ 750 зр., по мнѣнію п. Савелина неправно ôтъ него взятыхъ. О то все упôмнувся про-то п. Савелинъ ще письмомъ до Совѣта управляючого пôдъ днемъ 12 падолиста 1885 р. яко до высшои инстанціи. Совѣтъ управляючій принявъ представленье п. Савелина до вѣдомости и назначивъ небавомъ засѣданье ad hoc. Але отъ що сталось. Замѣсть взяти пôдъ точный и объективный розбôръ цѣлу справу и сконстатувати остаточно, по чіѣй сторонѣ правда, выправлено на ранѣшнôмъ засѣданю формальну бурду а пополудни не явився на засѣданье нѣ предсѣдатель Совѣта, крыл. о. Шашкевичь, нѣ заступникъ его, д-ръ Ив. Добряньскій. Цѣлу справу убито про-то и якъ богато другихъ, дуже нечистыхъ, ôтложено ad calendas graecas. Але головну цѣль осягнено, т. є. зроблено п. Савелина неможливымъ засѣдати коли-небудь въ дирекціи.

На усуненю п. Савелина однакожь ще не скôнчилось. Планъ бувъ ширшій, а полягавъ на тôмъ, щобы по можности всѣхъ давнѣйшихъ функціонерôвъ „Заведенія“ поволи усунути зъ ихъ становищь. До того выбирано всякѣ дорога. Одныхъ именно узнано неспособными до веденя дѣлъ финансовыхъ и перемѣщено зъ горы на долину, т. є. зъ центральнои управы до ôтдѣленя заставничого, або усунено зовсѣмъ. Другимъ ихъ становище такъ упріятнено, що самѣ подякували за хлѣбъ и сôль. Третымъ зредуковано плату ad minimum. На четвертыхъ остаточно вынайдено дѣйстнѣ мальверзаціи и тыхъ ôтдалено безъ слѣдства судового. А на покрытье такого поступованя сказано, що теперь по насѣвшôй зъ Россіи санаціи всѣмъ розпоряджае синдикатъ петербурскій и що зъ его повелѣнія администрація „Заведенія“ мусить бути значно зредукована. Такимъ свѣтомъ дôйшли справы „Заведенія“ до того, що зъ давнѣйшихъ урядникôвъ, а навѣть членôвъ Совѣта управляючого нынѣ мало хто тамъ остався.

На доказъ того скажу, що крыл. Юзычиньскій вытягнувъ давно свои грошѣ зъ „Заведенія“ и лишь пріѣздитъ на засѣданя Совѣта. Крыл. Павликôвъ выступивъ, звѣривши собѣ трудне положенье въ Совѣтѣ. Д-ръ Делькевичь перевѣсъ свои грошѣ и себе до упавшого заставничого банку въ Скарбкôвскôмъ забудованю. Д-ръ Крижановскій усунувся зъ становища головного касіера, а лишився лишь въ Совѣтѣ. О. Меруновичь бувъ перенесеный зъ дирекціи до Заставничого ôтдѣленія, а остаточно и зъ ôтси выступивъ. Д-ръ Король, членъ „наблюдательного комитету“, обруганый п. Косиѣрскимъ, плюнувъ на все. О. Бажаньскій, вытягнувши щасливо свои грошѣ, усунувся зъ становища хвилевого директора. Архитектъ п. Нагôрный подкувавъ рôвно жъ за хвилеву директуру. И тою самою дорогою пôшовъ давный контролѣръ п. Держко, старый урядникъ Лесютовичь, о. Дуткевичь въ найновѣйшихъ часахъ и богато другихъ, до котрыхъ яко людей грошевитыхъ або честныхъ Русь галицка могла ще мати довѣріе, хотя знала, що розширшае добро „Заведенія“ они не въ силѣ вернути, бо на той часъ всю замотану справу треба-бы передати судови и противъ деякихъ личностей бути безвзглядными.

Кромѣ того устороненю пôдступомъ п. Якова Савчиньского зъ становища хвилевого директора въ найтруднѣйшихъ часахъ, п. Лабаша по заслузѣ, а богато неспотôвъ деякихъ видныхъ личностей за-для ихъ цѣлковитои неспособности до банковыхъ справъ.

Очистившись такъ ôтъ людей невыгôдныхъ и сказавши собѣ, що „Заведеніе“ *не есть вже фиянсовою институціею галицкои Руси, а „агентурою россійскихъ капиталистôвъ“, зависимою въ цѣлости отъ „указôвъ“ синдикату петербурского, котрый закупивъ всѣ активы давного „Заведенія“ и мае выключне право всѣмъ розпоряджати посредствомъ директорôвъ пп. Косиѣрского и д-ра Павецкого — приступило нынѣшне „Заведеніе“ до енергичного судового стягненя своихъ вѣрительностей на нашихъ селянахъ въ дорозѣ лицитацій и есть нынѣ, объективно судячи, институціею, що побôчь жидôвъ причиняеся до вымаснення руского селянина.*

Иншого дѣла нынѣшне „Заведеніе“ не робитъ и другои якоись цѣли оно не мае. Грошѣ, выхлопотанѣ въ Россіи въ сумѣ 1,185.000 зр., розôйшись до чиста, а надѣѣ на нову „поддержку“ нема, бо и Россія за богато того добра, а въ синдикатѣ бôльшôсть членôвъ противна всякимъ дальшимъ субвенціямъ. Операцій финансовыхъ „Заведеніе“ не предпріймае нѣякихъ, бо и не посѣдае до того потрѣбнои готôвки. Грошей своихъ до щадницѣ его нѣхто въ Галичинѣ вже не понесе. Вѣрителѣ процесуютъ на всѣ стороны свои претенсіи, не вынявши и тыхъ, що пôдписали мораторію; податокъ доходовый за 1882 и 1883 р. не заплаченый и висить надъ „Заведеніемъ“ якъ мечь Дамокла, а що найважнѣйше, „Заведеніе“ не мае вже въ Галичинѣ нѣ найменшого довѣрія, не мае навѣть „наблюдательного комитету“ т. є. контролѣ и de facto нынѣ вже ликвидуе.

Сихъ даныхъ, думаю, не заперечитъ и нынѣшна дирекція, бо факты наведенѣ надто явнѣ, щобъ ихъ можна кôлькома фразами замаскувати. Я тутъ вже не входжу, якъ цѣлу ту исторію „Заведенія“ зрозумѣли читателѣ, чи они дѣйстно пересвѣдченѣ, що Товариство югозападныхъ желѣзниць, чи россійске правительство дало „пособія“? Я навѣть вмѣняю деякимъ ходатаямъ въ взглядну заслугу, що для ратованя „своихъ людей“ мали смѣлôсть жебрати субвенцію въ Россіи, бо тымъ уратовано капиталы деякихъ нашихъ институцій и людей приватныхъ; але нынѣ хотѣвъ-бы *я*, щобъ загалъ рускій подивився на финансове положенье „Заведенія“ зовсѣмъ объективно и пересвѣдчився, що оно лишь шкодитъ матеріяльнымъ интересамъ загалу руского, именно нашихъ селянъ.

Яка тяжка иронія! Коли старенькій о. Ружицкій, влеченый высокимъ патріотизмомъ, вбирае лепты на выкупно земли зъ чужихъ рукъ; коли на вѣчу въ Коссовѣ для ратованя селяньскихъ грунтôвъ рѣшено зъорганизувати „кружки лицитаційнѣ“, — нынѣ руске „Заведеніе“ лицитуе нашихъ селянъ безпощадно. Пытаюсь, на яку цѣль? А вже-жь не на иншу, якъ щобы себе пôддержати на якійсь часъ, т. є. щобы кôлькомъ людямъ дати хлѣбъ. Але, панове, тая забавочка трохи за дорога! Тая забавочка коштуе насъ рôчно 20.000 зр., бо такѣ, коли не бôльшѣ, суть кошты администрація нынѣшнои. Чи жь се потрѣбно? Та-жь коли нынѣ ликвидуете по тихоньки, то лучше ликвидуймо явно, але о меншихъ коштахъ. До правильнои ликвидаціи треба буде кôлькохъ фаховыхъ людей и 5000 до 7000 зр. рôчныхъ коштôвъ. Та-жь минувшого року выносивъ дефицитъ 73.000 зр., а сего року не буде инакше. Чи хочете довести до конкурсу? Чи конкурсъ буде лѣпшій? Чи не буде ôнъ руинсю членôвъ? А ликвидаторы, выбранѣ на загальнôмъ зôбраню членôвъ „Заведенія“, будутъ могли потягнути и тыхъ людей до отвѣчальности, котрѣ мальверзували рускій кервавый грôшь. Чи вы сего не хочете? Мухалко не утѣкъ далеко, а хто чистый есть, той чистымъ лишится! Нѣчого боятись! Вношу прото, щобы для остаточного порѣшеня дѣла, дирекція „Заведенія“ взяла иниціятиву до окликаня Загальныхъ Зборôвъ товариства, котрымъ предложила-бы вѣрный банкиръ, [illegible] нынѣшне положеніе „Заведенія“ и [illegible] себе позитивнѣ внесеня въ справѣ [illegible] дальшои. О партійности тутъ мова нѣтъ, [illegible] посудити. Тутъ не ходить о личности, а о [illegible] справу. По Галичинѣ поширено вѣсти, що [illegible] рускимъ селянамъ всѣ ихъ долги на „Заведеніе“. Вѣсти тѣ суть грôбнѣ зъ послѣдствіями, а [illegible] грôбнѣйшѣ для самого-жъ „Заведенія“. Загальнѣ Зборы, зрозумѣвши фальшиво положене [illegible] туціи, повинно порѣшать дѣло учтиво и [illegible] его такъ, щобы анѣ моратористы богато не [illegible] пѣли, анѣ фондъ взаимно-сердѣчнѣй, анѣ члены [illegible] основателѣ, анѣ члены дѣйстнѣ, якъ [illegible] сеяне. На Загальныхъ Зборахъ [illegible] всякѣ рекриминаціи, бо они дѣла не [illegible] але справа возьме оборотъ правильный [illegible] при добрѣй воли всѣ ихъ найгуще. [illegible] кôнчу „Исторію Заведенія“ съ настраиванъ [illegible] що нколи-бъ нынѣшна дирекція не [illegible] питулювати, нынѣшну ôтповѣдну средства, [illegible] ся до капитуляціи склонити. Добро [illegible] выше надъ добро поодинокихъ личностей.

Руска Бурса въ Стрыю.

За часъ ôтъ 1 л. марта по конець [illegible] сня с. р. вплынули въ касу Бурсы слѣдуючѣ [illegible] квиты грошей:

А) Готôвкою: I) Титулъ [illegible] 290 зр. 50 кр. II) Датокъ Дтв. [illegible] ды Жидачѣвскои 50 зр. III) Изъ вкладокъ [illegible] нôвъ и добровôльныхъ датковъ 30 зр. [illegible] жертвували: о. Громницкій въ Пуснику [illegible] (а то ôтъ себе 1 зр., ôтъ старш. и [illegible] братствъ церк. 4 зр.); п. Т. Бѣлоусъ въ [illegible] 2 зр.; о. Корытко въ Богатовець, о. [illegible] въ Тульна и братство церков. въ [illegible] кахъ по 1 зр.; мол. братство въ [illegible] д-ръ Подлускій въ Болехова и громада [illegible] сника по 3 зр.; ч. Гнатôвъ Т. въ Стретавка (ôтъ себе 92 кр., ôтъ громады 1 зр. 8 кр.) [illegible] Книгиницка въ Тухольки, Ив. Думанъ [illegible] въ Мединичь, о. Федусевичь изъ Стрыя, [illegible] дичѣ учениковъ: Ковиньского, Москвичъ, Дубицкого, Сѣнгалевича, Луцкого и [illegible] за ужиткованье книжокъ бурсовыхъ по 1 [illegible] IV) За траву и садовину 15 зр. V) [illegible] вано претенсій изъ позичокъ у приватныхъ лицъ 37 зр. 36 кр., а у учениковъ 14 зр. [illegible] цѣнныхъ паперахъ вложивъ Вп. о. Ружицкій книжочку „Заведенія“ на 10 зр. 27 кр. [illegible] складцѣ взяли участь: о. Ружицкій 2 зр., о. Макаревичь изъ Сваричева 1 зр. 60 кр., о. Бобыловець въ Перегиньска и ч. М. Горный [illegible] Тяпча по 1 зр., въ церкви въ Тяпча збіра [illegible] 2 зр. 67 кр., въ Пôдбережи 1 зр. 50 кр., [illegible] школярики въ Пôдб. и Т. 50 кр.) Тому [illegible] за сей часъ доходу 436 зр. 86 кр. готôвкою [illegible] 10 зр. 27 кр. въ цѣнныхъ паперахъ.

Въ повысшôмъ часѣ выдано: 1) [illegible] вли пп. Лехицкого и Костиркевича [illegible] весь довгъ за побранѣ матеріялы [illegible] зр. 45 кр. 2) Книгарня Миллера [illegible] книжки въ 1886 року шк. 54 зр. 40 кр., [illegible] рахунокъ книжокъ, побраныхъ въ [illegible] шк., 10 зр. 3) Оправа книжокъ 6 зр. 10 кр. [illegible] Звернено касѣ задатковôй Стрыйскій [illegible] 5) Отсотки ôтъ позички въ Австро-угор. [illegible] ку 18 зр. 23 кр. 6) Податокъ за 1885 и [illegible] р. и еквивалентъ 34 зр. 23 кр. 6) Асекурація 22 зр. 21 кр. 7) Вѣнець на домовину [illegible] М. Гладишовского 8 зр. 8) Удѣлено ученикамъ запомоги и позичокъ 21 зр. 9) Пôдвозъ [illegible] млѣ и пѣску и плянтованье 32 зр. 05 кр. [illegible] Роботы коло штахетôвъ и ликерованье [illegible] же 57 зр. 84 кр. 11) Комиярнѣ 7 зр. [illegible] 12) Чищенье саду и дрôбнѣ выдатки 5 зр. [illegible] кр. — Тому було розходу за сей часъ [illegible] 15 кр.

Съ днемъ 1 лат. жовтня выносить [illegible] касы въ готôвцѣ 34 зр. 4 кр., въ цѣнныхъ паперахъ и на довгахъ 159 зр. 44 кр. [illegible] того належится 10 зр. титуломъ раты [illegible] и 46 зр. 5 кр. за спроданѣ матеріялы [illegible] нѣ. Пассива товариства становить [illegible] Австро-угор. Банку на 700 зр., у приватныхъ лиця на 440 зр. и до 50 зр. за книжки [illegible] пленѣ въ сѣмъ роцѣ.

Зъ повысшого справозданя слѣдае, що богато воды ще утече въ нашôй рѣцѣ, нимъ товариство буде въ станѣ приступити до [illegible] зливованя вытыченои собѣ задачѣ. Въ сей роцѣ шкôльнôмъ не буде можна сплатити [illegible] гато довгу, позаякъ вôльшилося въ [illegible] мѣрѣ число рускои молодежи (120 противъ [illegible] съ кôнцемъ мин. року) и то переважно [illegible] убогои, котру то Выдѣлъ товариства [illegible] обдѣлити книжками и котрôй буде [illegible] подати бôльшу помôчь на заспокоєнье [illegible] оплаты шкôльнои и потребъ житя. Сердечно при сѣй нагодѣ всѣмъ Добродѣямъ [illegible] товариства щиро руске спаси Бôгъ, [illegible] Выдѣлъ повѣрену его опѣцѣ убогу [illegible] ласкавымъ взглядамъ всѣхъ Вп. Родичамъ.

Ôтъ Выдѣлу Рускои Бурсы Стрыйскои.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Зъ Рады державнои.*) Вертаючи до [illegible] засѣданя (ôтъ початку каденціи 91) [illegible]

гонорный и радо кождому помагавъ. Преставившися зъ сего свѣта 1865 р., лишивъ по собѣ не тôлько красну память, але и щирый загальный жаль якъ у епархіяльного клира, такъ и у всѣхъ, котрѣ того праведника близше знали.

Про порядокъ домовый дбала Нѣмкиня Каті, котру мы „gnädigstes Fräulein“ титуловали. Каті була стара, сорокъ лѣтна панна, суха, мовь карликъ мала, горбата особа, безъ претенсія до свѣта. При добрыхъ свойствахъ, якими Нѣмкинѣ що-до ощадности, чистоты и порядку въ домѣ ôтзначаются, Каті була при тыхъ свойствахъ злôсна, сварлива, скупа и не любила насъ студентôвъ, здаесь длятого, що мы викутуючись у о. Духновича, буджетъ выдаткôвъ обтяжали, и ѣй працѣ приспоряли. Въ часахъ ôтъѣзду о. Духновича зъ дому, кормила насъ Каті замѣсть мясомъ, нѣмецкими „лѣнивыми пирôжками“ въ малыхъ порціяхъ, котрѣ не заспокоювали нашого голоду, а тôлько студентскій апетитъ подразняли. Зъ тои причины повставали межи нами а Каті непорозумѣня, котрѣ на тôмъ кôнчилися, що мы Каті докучали, а она обжаловувала насъ передъ батькомъ и карала такимъ способомъ, що насъ що разъ менчими порціями обдѣляла.

(Дальше буде.)

дати ще деякі доповненя. Зъ порядку дневного приступила палата на першôмъ засѣданю дня 29 вересня до залагодженя петицій и зъ нихъ залагоджено слѣдуючі зъ Галичины: Петицію громады Королѣвки о недогôдностяхъ въ перевозѣ товарôвъ на границя ôтъ Россіи передано правительству до увзглядненя; петицію громады Домоставы въ повѣтѣ ниськôмъ о опѣку надъ грунтами, котрі по причинѣ регуляціи границѣ мѣжь Австріею а Россією зачислено до области россійскои, передано правительству съ завôзваньемъ, щобы оно розслѣдило цѣлу справу а ôтъ-такъ постаралося черезъ министерство дѣлъ заграничныхъ о наданье селянамъ права власности тыхъ грунтôвъ; петицію агентôвъ полиційныхъ у Львовѣ и Краковѣ передано правительству до оцѣнки и увзглядненя; петицію рогатыньского Выдѣлу повѣтового о вставленье въ буджетъ державный на 1886 р. 20.000 зр. на будову шутрованои дороги зъ Бурштына до Лопушнои ôтступлено правительству до оцѣнки и увзглядненя; петицію слугъ въ баняхъ сольныхъ о полѣпшенье долѣ; городеньского и бучацкого Выдѣлôвъ повѣтовыхъ о заведенье соли для худобы и заложенье графикъ сольныхъ, якъ такожь петиціи кôлькохъ громадъ галицкихъ о безплатне побиранье сыровицѣ передано правительству до докладнои оцѣнки и увзглядненя. — При сѣй случайности пос. Розеръ домагався конче заведеня соли для худобы и зниженя цѣны соли. Правительственный комисарь ôтповѣвъ на то, що на теперь не може бути и бесѣды о соли для худобы, есть лишь сѣль до гноеня рôлѣ, а и тои не выстае на стôлько, скôлько потреба. За зниженьемъ цѣны соли промовлявъ также и пос. Зигль, бо — якъ казавъ — высока цѣна соли выкликуе пачкарство. Въ справѣ петицій возьныхъ и дозорцѣвъ вязниць въ Галичинѣ о пôдвысшенье платнѣ ухвалено резолюцію: Взывается правительство, щобы: 1) внесло якъ найскорше законъ нормуючій платню возьныхъ судовыхъ и дозорцѣвъ вязниць и вдôвъ по нихъ; 2) щобы ажь до часу выданя того закона помѣщало въ буджетѣ сумы для полѣпшеня ихъ платнѣ. Петицію Рады мѣста Бродôвъ о подарованье довжнои суммы 25.250 зр. зъ давнѣйшихъ лѣтъ яко доплату для тамошнои державнои гимназіи и о знесенье доплаты для тои гимназіи въ сумѣ рôчныхъ 5000 зр. передано правительству до оцѣнки и увзглядненя. Справу сю реферувавъ пос. о. Сѣнгалевичъ. Петицію чортковского Выдѣлу повѣтового о заведенье окружного суду въ давнôмъ чортковскôмъ окрузѣ передано также правительству до увзглядненя. На сѣмъ закôнчився дневный порядокъ першого засѣданя.

На другôмъ засѣданю Рады державнои въ пятницю дня 1 с. м. стояло межи иншими справами на порядку дневнôмъ друге читанье новелѣ о поступованю екзекуційнôмъ, при котрôмъ принято §. 1 безъ дебаты. При другôмъ параграфѣ розпочалася дуже оживлена дебата. Параграфъ сей означае, котрі предметы не можуть бути фантовані а именно: одѣжь, постѣль, бѣлье, знаряды домовій и кухонні, о скôлько они для довжника и его родины суть необходимі; 2) пожива и опалъ потрѣбный для довжника и его родины на двѣ недѣлѣ; 3) корова або пôсля выбору довжника 2 козы або 3 овцѣ и пожива для нихъ на двѣ недѣлѣ, о скôлько худоба есть необходима для выживленя довжника; 4) у официрôвъ, урядникôвъ, священикôвъ, учителѣвъ, адвокатôвъ, нотарѣвъ, лѣкарѣвъ и артистôвъ якъ также и у иншихъ особъ званя наукового, всѣ предметы потрѣбні до выконуваня того званя и прилична одѣжь; 5) у ремѣсникôвъ и робôтникôвъ якъ также у акушерокъ предметы потрѣбні до особистого выконуваня ихъ званя; 6) у особъ, котрыхъ часткова або цѣла платня есть вынята зъ пôдъ екзекуціи, така сума грошева, котра рôвнаеся платни непôдпадаючôй екзекуціи за часъ ôтъ дня екзекуціи ажь до найблизшого речинця выплаты; 7) знаряды необходимі до веденя аптики, посуды и товары — самі же доходы зъ веденя можуть бути секвестровані; 8) книжки церковні и шкôльні, призначені до ужитку довжника и его родины, якъ также портреты фамилійні съ выимкою рамъ. Противъ сего, параграфу выступивъ пос. Кронаветеръ (демократъ) и доказувавъ, що параграфъ сей принѣсъ бы велику шкоду вѣрителямъ, бо кравець н. пр. не мôгъ бы фантувати тои одежи, котру ôнъ зробивъ и не одержавъ за нею грошей. Бесѣдникъ закидавъ правительству для чого оно все лишь переписуе нѣмецкі закоиы и чому не зважае и на другі н. пр. американьскі. Онъ ставивъ отже слѣдуючу поправку: „Що до екзекутивного стяганя претенсій зъ умовъ службовыхъ и платнѣ, зъ доставы торговельникôвъ и ремѣсникôвъ, о скôлько доставлювані ними товары для довжника пôдпадаютъ екзекуціи, дальше що до претенсіи зъ аренды и найму, по зôстаютъ дотеперѣшні законы въ повнôй силѣ.“ Наколи-бъ однакожь палата сеи поправки не приняла, то ôнъ ставивъ слѣдуючу: „Наколи въ дорозѣ екзекутивнôй не можна стягнути чиншъ цѣлого стану, то припадаючій чиншъ домовый разъ съ додатками мае на прошенье оподатковаемъ ôтпасти. — Пос. Найперъ жадавъ, щобы кожи рѣчами вынятыми зъ пôдъ екзекуціи була также вѣнчальна обручка. — Пос. Ниче жадавъ, щобы були вынятѣ также листы, письма и образы самилійні безъ рамъ.“ — При голосованю принято §. 2. съ поправками Найпера и Нача; поправки Кронаветера ôткинено, але при нято окреми резолюціи.

Заграничні Державы.

Болгарія. Ден. Каульбарсъ заявивъ министрамъ болгарскимъ, що послѣдна ихъ нота не вдоволила его, бо не есть досыть ясна. Онъ жадае рішучои ôтповѣди, що до выборôвъ и выпущеня арештованыхъ официрôвъ. Министры заявили, що готові послухати зовсѣмъ рады Россіи, але лишь о стôлько, о скôлько позволяютъ на то законы краевы. — Выборы до великого собранія ôтбудутся дня 10 с. м., а въ двѣ недѣлѣ по выборахъ збереся собраніе на засѣданье. Станъ облоги знесено. Дня 3. с. м. устроили були цанковисты великій митингъ въ Софіи, щобы зробити велику демонстрацію въ користь Россіи. Насамперѣдъ выступило кôлькохъ бесѣдникôвъ, котрі середъ грôмкихъ окликôвъ похваляли поступованье регенціи и министрôвъ. Оттакъ выступивъ редакторъ русофильскои „Свѣтлости“, котрый знову ставъ дуже остро нападати на кн. Александра, а коли крикнувъ; „Прочь съ регенціею! Най жіе Россія!“ зробилося страшне замѣшанье и крикъ. Нарôдъ кинувся на трибуну и страшно побивъ бесѣдника и другихъ цанковистôвъ. Наразъ появився ген. Каульбаръ съ консулемъ Неклюдовомъ. Онъ выступивъ на трибуну и почавъ выступати противъ регенціи пôднявся страшный крикъ: Перестати! Най злѣзе зъ трибуны! Каульбаръ змѣшаный закôнчивъ скоро свою бесѣду и спытавъ лишь голосно, чи нарôдъ хоче послухати волѣ царя? Тогды нарôдъ ôтповѣвъ грôмко; Нѣ!“ — По митингу удалася депутація до мин. Радославова и просила, щобы правительство мимо жадань Россіи обставало за выборами до великого собранія. — Кажутъ, що Каульбаръ постановивъ ѣздити по цѣлôй Болгаріи и робити пропаганду; правительство болгарске дуже незадоволене зъ сего и боится, щобы де нарôдъ его не побивъ.

НОВИНКИ.

— **Именованье крилошанъ станиславôвскои капитулы.** Є. Вел. цѣсарь именувавъ дня 20 с. м. при гр. кат. катедральнôй капитулѣ въ Станиславовѣ: крил. гр. кат. митроп. капитулы, о. Василія Фаціевича, деканомъ; катихита гимназіи въ Станиславовѣ о. Іоана Литвиновича, куотошомъ; оо. Симеона Ткачуника, приходника въ Болшевѣ и Льва Туркевича, приходника въ львôвскôмъ карнôмъ заведеню, крилошанами.

— **На дохôдъ Рускои Бурсы въ Тернополи** ôтбудеся въ понедѣлокъ дня 11 н. от. жовтня с. р. представленье историчнои трагедіи д-ра Ом. Огоновского п. заг. „Гальшка зъ Острога“. Надѣемось, що Вп. Публика численною участею прійде въ пôдмогу многоважнôй институціи рускôй въ Тернополи. Рускій театръ пробуде въ Тернополи лише до 2 (14) жовтня, въ котрôмъ дни дасть послѣдне представленье. Русины зъ Тернопôльщины повинні бодай на сѣ послѣдні представленя численно згромадитись, щобы пôддержати руску сцену.

— **Рускій народный театръ** перебуваючій теперь въ Тернополи перебуде тамъ ще до 14. жовтня и дасть слѣдуючі представленя: Въ четверъ дня 7 с. м. „Дзвоны зъ Корневиль“ опера въ 4 актахъ; въ недѣлю д. 10 с. м. „Олегъ“ трагедія К. Устіяновича; въ понедѣлокъ по разъ другій „Гальшка Острожска“, трагедія д-ра Ом. Огоновского; въ второкъ д. 12 с. м. по разъ першій „Весела вôйна“, комична опера въ 3. актахъ; въ середу д. 13 по разъ другій „Весела вôйна“ а въ четверъ дня 14 с. м. непремѣнно послѣдне представленье „Шляхта ходачкова“. оригинальна комедія Гр. Григоріевича въ 4 актахъ. Зъ Тернополя переѣде нашъ театръ до Золочева, де дасть всего лишь 8 представлень. Перше представленье ôтбудеся въ суботу дня 16 жовтня; представлена буде „Мужь зъ чемности“, комедія Абрагамовича въ 3 актахъ.

— **Редакція „Рускои Историчнои Библіотеки“** подае до вѣдомости Вп. Родимцѣвъ, що мае ще лише 20 примѣрникôвъ I и II и 40 примѣрникôвъ III и IV т. въ оправѣ, по цѣнѣ 2 зр. 85 кр. (або съ пересылкою 3 зр. 10 кр). Хто отже бажае ще набути оправні примѣрники, зволитъ поспѣшити съ предплатою. Заразомъ запрашаеся до предплаты на V и VI томы. Хто обовязуеся взяти всѣ выдані томы наразъ, може ще дôстати по цѣнѣ предплатнôй (за всѣ съ пересылкою franco 5 зр.)

— **Ôтъ Выдѣлу рускои Бурсы въ Тернополи** одержали мы слѣдуючу отозву съ просьбою о помѣщенье: Наслѣдки загальнои застои, неурожаю и всякихъ прикрыхъ обставинъ въ краю далися ôтчути и нашôй Бурсѣ. Датки и пôдпомоги, давнѣйшими роками такъ обильно плывучі, дôставалися заведеню нашому теперь дуже скупо, бо прихильники и добродѣѣ наші не розпоряджали доходами якъ давнѣйше — однакожь декотрі несли намъ помôчь — хочь дѣлилися съ нами може остаткомъ! Помимо того прикрого положеня, Бурса руска въ Тернополи не могла и не хотѣла ôтступити ôтъ принятыхъ обовязкôвъ, а утримувала до кôнця року принятыхъ 19 питомцѣвъ съ рôвною якъ давнѣйше старанностею. Съ кôнцемъ передновку скôнчився также рôкъ шкôльный — а плеканцѣ наші розъѣхалися домôвъ — но прійшовъ часъ, въ котрôмъ треба було знову отворити дверѣ нашого заведеня и дати въ нѣмъ пріютъ шукаючимъ науки и просвѣченя бѣднымъ ученикамъ рускимъ и то въ такôмъ числѣ, якъ давнѣйшими роками. Задача то не мала! Однакожь Выдѣлъ Бурсы не лякаеся будучности въ тôмъ сильнôмъ пересвѣдченю, що наші патріоты, прихильники и покровителѣ, наші щиро сердечні Родимцѣ не опустятъ нашого одного въ найдавнѣйшихъ заведень. Ôтзываемося для того до Васъ Добродѣѣ о помôчь и пôдмогу для заведеня, котре мае высоку задачу помагати бажаючôй науки и просвѣты молодежи и тымъ самымъ причинитися посередно до побôльшеня интелигенціи въ нашôмъ народѣ, бо звѣстно, що безъ интелигенціи нарôдъ може жити лишь забутый, пониженый и запôзнаный, — коли противно интелигенція двигае его до самопôзнаня и ôтповѣдного становища. Кождый датокъ грошемъ або въ натураліяхъ, хочь-бы найменшій, принимати будемо охотно и съ всею вдячностею, бо знаемо добре, що на великі жертвы нашихъ щирыхъ Родимцѣвъ не стати, а зъ поодинокихъ цеголокъ взростае велика будôвля! Звертаемо при сѣй нагодѣ увагу щирыхъ нашихъ Родимцѣвъ, що мы закупили дôмъ на Бурсу за 9.000 зр. и ледви половину цѣны купна уплатили, а на сплату решты покладаемо надѣю, що за помочею Бога при громаднôй участи нашихъ Добродѣѣвъ чей удасться сплатити. Просимо, не забувайте на Бурсу въ Тернополи, котра вже немало интелигентныхъ людей выдала, яко своихъ колишныхъ питомцѣвъ и дасть Богъ, не мало ще Руси прислужится! — Отъ Выдѣлу Рускои Бурсы. *Дръ В. Лучаховскій.*

— **Раду громадску въ Калуши,** въ котрôй верховодили жиды, постановивъ Выдѣлъ краевый розвязати въ порозумѣню съ намѣстництвомъ. Комисія люстраційна, котру бувъ выславъ до Калуша Выдѣлъ краевый, не выкрыла вправдѣ нѣякого дефициту, але выказала дуже лиху администрацію фондôвъ и заведень громадскихъ, що дало причину Выдѣлови краевому до розвязаня Рады громадскои.

— **Надвôрняньскій деканатъ** порѣшивъ на соборчику дня 16 л. вересня, щобы роздѣлити фондъ вдовичо-сирôтскій и ôтчислити зъ него ôтповѣдну суму для епархіи станиславôвскои; дальше щобы змѣнити §. 5 статута сего фонда въ той способъ, щобы священики ажь по 50 роцѣ душпастирскои службы були вôльні ôтъ уплаты вкладокъ до сего фонда; щобы ôтпоручники станиславôвскои епархіи, закимъ выѣдутъ до Львова, порадились насамперѣдъ въ Станиславовѣ и щобы здержатись съ выборомъ деканатского ôтпоручника, доки не наспѣе до того розпорядженье ординаріяту.

— **Цѣла окрестнôсть Болехова** затревожилась дуже ватагою розбишакôвъ, що появились на угорскôй границі коло Вышкова. Вся жандармерія зъ Велдѣжа и зъ Густа и Торуня на Угорщинѣ на ногахъ; до помочи прибрала собѣ жандармерія ще и сторожу лѣсну и финансову. Розбишаки почали господарити на добре. Дня 24 л. м. м. пострѣляли були они одного селянина, котрому лѣкарь выймивъ зъ тѣла 11 льотокъ, а недавно напали также на якогось селянина и покалѣчили его тяжко.

— **Якъ заводятся польскі школы въ рускихъ селахъ?** Село Каменопôль коло Львова було до недавна прилучене до школы народнои въ селѣ Прусахъ, де есть польскій языкъ выкладовый. Позаякъ однакожь каменопольскі дѣти суть рускои народности и говорятъ дома лишь по руски, то посыланье дѣтей до польскои школы було для каменопольскои громады дуже невыгôднымъ и для того громада постановила завести у себе окрему школу. Выбудовано отже школу и при ерекціи ухвалено, що языкомъ выкладовымъ въ каменопольскôй школѣ мае бути языкъ рускій. Ухвала тая наступила въ присутности секретаря ц. к. староства, п. Завистовского. Пôзнѣйше однакожь — задля якихъ причинъ, не знати, — сказано громадѣ „въ горы“, що въ каменопôльскôй школѣ мае бути языкомъ выкладовымъ — языкъ польскій. Коли однакожь громада тому противилась, скликавъ властитель бôльшои посѣлости въ Каменополи, п. Убишь, дня 1 вересня раду громадску до себе въ тôй цѣли, щобы она ухвалила, що языкомъ выкладовымъ въ каменопольскôй школѣ мае бути языкъ польскій. На то вже була разъ ухвала громадска и Русины радні супротивлялись новôй ухвалѣ; позаякъ однакожь половина радныхъ були Русины, а друга половина Поляки, то покликано до помочи также мѣсцевого учителя, котрый зовсѣмъ не мавъ права голосованя, и ухвалено польскій языкъ выкладовый мимо того, що вже разъ ухвала громадска порѣшила була справу выкладового языка.

— **Въ женьскôй школѣ въ Тернополи,** здаесь, не обовязуютъ приписы, практиковані по иншихъ школахъ. Такъ н. пр. въ день именинъ Є. Вел. цѣсаря вся молодѣжь зъ всѣхъ шкôлъ була въ церквѣ, не було тôлько учениць выдѣловои школы женьскои, а всѣхъ попроваджено до костела, бо сказано: „Jak cesarz będzie Rusin, to pójdziecie do cerkwi, ale ponieważ cesarz Polak (здаесь обрядъ мали на думцѣ), to pójdziecie wszystkie do kościoła“. Коли вже дирекція сеи школы не знае своихъ обовязкôвъ, то въ першôмъ рядѣ катихитъ о. Лавровскій повиненъ стояти на сторожи нашого обряду, тымъ бôльше, що се вже не першина (такъ само и що до науки религіи), а въ другôмъ рядѣ заступникъ ординаріятскій въ радѣ шкôльнôй окружнôй, Впр. о. В. Фортуна.

— **О. Левъ Витошиньскій,** парохъ въ Радчи, епархіи станиславôвскои, именованый на три лѣта проспиодальнымъ екзаминаторомъ при конкурсахъ о бенефиціи.

— **Важне для читалень.** Рада шкôльна краева повѣдомила Зарядъ народнои просвѣты въ Краковѣ, що дозволяе уживати шкôльныхъ комнатъ въ школахъ народныхъ на читальнѣ народні по селахъ, котрі ôткрывае згадане товариство. Выходитъ зъ сего, що комнаты шкôльні можутъ бути уживані для читалень — що впрочѣмъ зовсѣмъ природно — лишь товариство закладаюче читальню повинно постаратись о дозволенье на то Рады шкôльнои.

— **Промысломъ нафтовымъ** въ Галичинѣ почали вже — якъ доносятъ польскі газеты — интересуватися также и Англичане. Сими днями завязалося за иниціятивою п. Вольфарта акційне товариство для експлоатаціи значного простору въ Слободѣ Рунгурскôй. Директоромъ предпріемства мае зôстати п. Вольфартъ и цѣла администрація мае зôстати въ рукахъ людей туземныхъ. Дуже то красна рѣчь, що нашимъ промысломъ интересуются вже и люде чужі, але ще красша була бы, наколи-бъ и мы самі бôльше интересувались, а то выйде на таке, що нашъ край будутъ експлоатувати Англичане, Французы, Нѣмцѣ, Жиды и т. д., а намъ покажутъ ôгтакъ — дулю.

— **Въ Золочевѣ** велася ôтъ двохъ недѣль розправа передъ судомъ присяжныхъ противъ Билера и товаришѣвъ, обжалованыхъ о обману въ управѣ жидôвского товариства задаткового „Взаимна помôчь“ въ Буску. Присяжні оправдали обжалованыхъ минувшои суботы.

— **Тернопôльскій судъ окружный** засудивъ селянъ Іосифа Бѣгуна и Казимира Кульбиньского, котрі въ червню с. р. убили и ограбили на дорозѣ мѣжь Хоростковомъ а Копычинцями жида, що возивъ сѣль до Хоростковa, на кару смерти черезъ повѣшенье.

— **Чорногорскій рим. епископъ,** Симеонъ Милиновичь, именованый недавно на пôдставѣ конкордату Чорногоры съ куріею римскою для чорногорскои епархіи, родився въ Тернополи въ 1832. Онъ образувався ôтъ 1862 р. въ Римѣ а ôтъ 1872 р. бувъ професоромъ въ гимназіи при монастири въ Синьо (Signo) въ Чорногорѣ. Еп. Милиновичь есть дуже здôбнымъ математикомъ и оголосивъ вже кôлька праць математичныхъ въ италійскихъ часописяхъ.

— **Именованя.** Краева дирекція скарбу именувала официяла рахункового Антона Мишкевича ревидентомъ рахунковымъ; асистента рахункового, Володислава Керницкого, официяломъ рахунковымъ, а адъюнкта податкового Ивана Лихмунда и практикантôвъ рахунковыхъ: Станислава Колькевича, Ивана Качоровского и Августина Гавлика асистентами рахунковыми.

— **Маршалкомъ** Рады повѣтовои въ Гусятынѣ затвердивъ цѣсарь п. Бронислава Городыского, властителя бôльшихъ посѣлостей въ Крогульци.

— **Въ Куровичахъ** ôткрыто дня 30 вересня стацію телеграфичну, сполучену съ урядомъ почтовымъ, съ обмеженою дневною службою.

— **О Дегаевѣ,** звѣстнôмъ россійскôмъ революціонерѣ, що убивъ Судейкина, починаютъ газеты знову писати. Передъ кôлькома мѣсяцями арештовано его за границею и привезено до Петербурга, сими днями однакожь — якъ кажутъ — утѣкъ ôнъ зъ вязницѣ. За его зловленье назначено 1000 фунтôвъ штерлингôвъ (звышь 10.000 зр.).

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Позволенье до испыту конкурсового одержали оо.: Охримовичь Іосифъ, Петровичь Александеръ, Яцишинъ Михаилъ и Бандыра Іосифъ.

Презенту на Дрыщѣвъ дек. бережаньского одержавъ о. Лужницкій Леонтій зъ Пенякъ.

Каноничну институцію на Увислу дек. гусятыньского одержавъ о. Турула сотр. въ Бережанахъ.

Митрополича консисторія вотавилася до намѣстництва о згоду на каноничну институцію для о. Константина Строцкого, запрезентованого на Рудники дек. роздôльского.

Вѣсти зъ Епархіи Перемыскои.

Каноничну институцію одержали оо.: Турчмановичь Северинъ на парохію Лукове, дек. бôльховецкого; Поляньскій Генрикъ на пар. Туриньско, дек. ясляского; Крыницкій Іоанъ на капелянію Березець, дек. комарняньского.

До каноничнои институціи завôзвані оо.: Сапрунъ Теодоръ на капелянію Пѣски, дек. горожаньского; Мосьевичь Волод. на кап. Теглôвъ, дек. угнôвского; Кочиркевичь Андрѣй на пар. Вислокъ нижный, дек. ясляского.

Презенту одержали оо. Козакевичь Іосифъ на пар. Конюшки королевскі, дек. комарняньского; Матковскій Климентій, капелянъ въ Зарудцяхъ аепархіи львôвскои, на парохію Сулимôвъ дек. куликôвского.

Перемѣщені: оо. Рыбачевскій Іоанъ, завѣдатель Березця на завѣдателя парохіи Сулимôвъ, дек. куликовского; Попель Михаилъ, завѣдатель парохіи Туриньско, на завѣдателя парохіи Телешница Санна, дек. затварницкого.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславôвскои.

Въ пропозицію приняті: А) На Ланчинъ, дек. надвôрняньского оо.: I) Михалевичь Иларій, пар. Коссова; II) Партацкій Іоанъ, пар. Торговицѣ, дек. товмацкого; III) Кобляньскій Лонгинъ. — Б) На Потôкъ, дек. бучацкого, оо.: I) Пачовскій Іоанъ; II) Саврасевичь Николай; III) Сѣменовичь Николай; въ списѣ: 4) Барусевичь Иларій; 5) Рудницкій Антôнъ; 6) Лукасевичь Иеодоръ; 7) Обушкевичь Іоанъ; 8) Бачиньскій Михаилъ; 9) Любовичь Іоанъ; 10) Терешкевичь Іосифъ; 11) Боднаръ Михаилъ; 12) Гутковскій Яковъ; 13) Леонтовичь Володимиръ; 14) Каратницкій Емилій; 15) Карачевскій Володимиръ; 16) Ступницкій Володимиръ; 17) Порайко Іоанъ. — В) На Пилипче, дек. кудрынецкого, оо.: I) Латоровскій Іоанъ; II) Каргутъ Василій; III) Однорогъ Іоанъ; въ списѣ: 4) Стеблецкій Іоанъ; 5) Герасимовичь Юліянъ. — Г) На Пядики, дек. коломыйского, оо.: I) Зражевскій Александеръ; II) Саврасевичь Николай; III) Устіяновичь Савинъ; въ списѣ: 4) Лотоцкій Мелетій; 5) Сѣменовичь Зенонъ; 6) Чолганъ Стефанъ; 7) Сѣменовичь Михаилъ; 8) Каратницкій Емилій; 9) Воецкій Михаилъ; 10) Бабякъ Михаилъ; 11) Ступницкій Михаилъ; 12) Карачевскій Володимиръ; 13) Стеблецкій Іоаннъ. — Д) На Варишъ, дек. бучацкого оо: I) Лукасевичь Иларій; II) Лукасевичь Иеодоръ; III) Латоровскій Іоанъ; въ списѣ: 4) Баласевичь Іосифъ; 5) Леонтовичь Володимиръ; 6) Бабякъ Михаилъ; 7) Венгриновичь Іоанъ; 8)

Зафіовскій Іоанъ; 9) Левицкій Тадей; 10) Лендеръ Романъ.

Презенту одержали оо.: Литвиновичъ Софронъ на Олешовъ, дек. устецкого; Хромовскій Діонизій на Глинки, дек. надвірнянського; Володимиръ Озаркевичъ на Посѣчъ, дек. станиславівского.

Каноничну институцію одержали оо.: Климковичъ Володимиръ на пар. Новоселицю, дек. снятынського; Романъ Литвиновичъ на капелянію Лѣски, дек. жуковского.

Сотрудничество въ Далешевѣ одержавъ о. Лелетъ Онуфрей.

Введений яко завѣдатель Колодіївки о. Шепарович Зенонъ.

Позволенье до испиту конкурсового одержали оо.: Петровскій Корнило, сотрудникъ въ Городенцѣ; Носковскій Андрій, сотр. въ Заболотовѣ; Крыницкій Василій зъ Посѣча; Гошоватюкъ Іоанъ, сотр. въ Ферескули; Радкевичъ Володиславъ въ Горохолинѣ; Кулиньскій Григорій въ Коссова; Стефановичъ Володимиръ зъ Вашковець.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝ **О. Андрій Дольницкій**, деканъ золочівскій и парохъ въ Хильчицяхъ, упокоився дня 1 жовтня с. р. въ 57 роцѣ житя а въ 34 р. священьства. Похоронъ ôтбувся въ понедѣлокъ рано. Вѣчна ему память!

✝ **Меланія зъ Сѣтницкихъ Гумецка**, жена гр. кат. приходника въ Рѣчицѣ, угновского деканата, упокоилася дня 18 (30) вересня с. р. въ 62 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

✝ **Юлія зъ Илевичѣвъ Воленюкъ**, вдова по священику, упокоилася въ Железовѣ, дня 30 вересня с. р. въ 64 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— **Руский театръ въ Тернополи.** Въ четверъ 23 *л.* вересня выставлено добре звѣстну народну мельодраму Галясевича „Соколька дебра", котра ще довго може держатись на сценѣ при такôй старанной грѣ артистôвъ, якою они вызначились такожь симъ разомъ. Годилобы-ся, щобъ тов. „Руска Бесѣда" придбала вже новѣ костюмы народни (селяньскѣ) намѣсть доволѣ вже вытертыхъ. Участь публики була слаба. Въ суботу 25 *л.* вересня ôтограно на доходъ п. Яновича мельодраму „Капралъ Тимко". Выстава выпала добре и старанно. Особливо вызначились пп. Стечиньскій (капраль), Яновичъ (Василь) и Стефуракъ (арендарь), п. Осиповичъ задержавъ потрѣбну рôвновагу въ ролѣ пяницѣ Танаса. Спѣвы выпали поправно, лишень въ дуетѣ въ II дѣѣ спала троха п-нѣ Попелева зъ тону. Въ роляхъ сельскихъ дѣвчатъ однакъ радѣ-бъ мы бачити менше афектаціи. — Въ недѣлю выставила дирекція тутъ въ першій разъ трагедію д-ра Ом. Огоновского „Гальшка зъ Острога", котре єсть окрасою нашого репертоару театрального, такъ убогого въ историчнѣ драмы. Публичность зôбралась численно и симъ заявила свôй интересъ для твору заслуженого автора. А все-жь тымъ способомъ только дуже незначне число Русинôвъ користае съ такихъ выставъ, переймаесь великими идеями драмы. Тожь позволимо собѣ выступити съ предложеньемъ, щобъ авторъ напечатавъ сей творъ въ „Руско-укр. Библіотецѣ" п. Олесницкого и тымъ способомъ передавъ свôй цѣнный и патріотичный трудъ на власность цѣлый рускôй суспольности. Не будемо задержуватись надъ самою трагедією, позаякъ минувшого року нашѣ часописи подали дуже основну єи оцѣнку. Скажемо тôлько дещо про саму гру артистôвъ. Обсада була троха ôтмѣнна, якъ м. р. у Львовѣ. Ролю кн. Острогского ôтдавъ п. Стечиньскій зовсѣмъ ôтповѣдно, а п. Биберовичъ съ ефектомъ ôтогравъ ролю Сангушка. П-нѣ Биберовичева (Гальшка) вывязалась дуже добре зъ трудной задачи. Ôтповѣдно держались п-нѣ Осиповичева (Беата) и Людкевичева (Софія Острогска), за те п-на Гриневецка (Олеся) повинна була бôльше перенятись важкою долею Гальшки. П. Плошевскій (М. Зборовскій), Яновичъ (Вишневецкій), Парадюкъ (о. Иреней) и Стефуракъ (господарь гостинницѣ) були ôтповѣдні, менше вже п. Осиповичъ (кн. Сангушко). Лаского ôтогравъ п. Гриневецкій знаменито. Рôвно-жь выстава була вельми старанна.

Тожь представленье се на довго остане въ памяти усѣмъ, що на нѣмъ були.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вич. В. Б. въ Радошицяхъ: Зъ присланыхъ грошей записано 8 зр. до к. сего р., а 3 зр. на 1. кварталъ 1887. Дякуемо! — **Вп. М. К. въ Корнечи:** Будемо и на дальше на стару адресу высылати. — **Вич. І. Б. въ Криворôвни:** До кôнця року ще 1·50 зр. — **Вп. П-ъ Е. Н. въ Бережанахъ:** Добре. — **Вич. Д. Б. въ Б...** Годимось; але сьмо приневолені всѣ нашѣ залеглости за минувшѣ роки передати адвокатови до стягненя; бо черезъ таку несовѣстность многихъ могли бы потерпѣти лише теперішні нашѣ предплатники.

Ц. к. управ. галиц. акцийный

БАНКЪ ГИПОТЕЧНЫЙ

продае по курсѣ дневнôмъ

5% Листы Гипотечнѣ

1678 37—? якъ также

5% Преміованѣ листы Гипотечнѣ

Порученя зъ провинціи выконуе ôтворотною почтою безъ провизіи.

Аптика РУКЕРА во Львовѣ

поручае 1563 204—?

Зѣлье Зебургера яко певне средство на катаръ, кашель и хрыпку. Цѣна одной пачки 20 кр. За опакованье и посылку почтою числится 10 кр.

„Народна Торговля"

у Львовѣ (Народный домъ), **Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи и Коломыи**

поручае до высылки зъ своихъ богато и въ добрый товаръ заосмотреныхъ складôвъ:

Вино въ барылкахъ 4-литровыхъ по 80, 100 кр за литру; такожь дешевше по 70, 60 и 50 кр. (барылка зачисляеся 50 кр.). Въ фляшкахъ ôтъ 50 кр. почавши за фляшку и высше.

Мѣдъ питный славно звѣстного выробу, фляшка по 50 и 80 кр.; литра по 60 и 100 кр.: ½ фляшки 45 кр

Кава въ самыхъ добрыхъ родахъ въ тонкихъ мѣшочкахъ 5-килевыхъ франко по 6.70, 7.60, 8.50, 9.20, 9.80 и 10.40 зр.

Чай правдивый караванный въ оригинальныхъ пачкахъ „Народнои Торговлѣ" ¼ фунта по 60, 70, 80, 90 100, 125 и 150 кр; ⅛ фунта за половину повысшои цѣны.

Чай-высѣвки за 1 фунтъ 120, 140 и 165 кр.

Оцетъ найвысша есенція по 120 кр. за 1 литру. (На одну литру дасся 30 литрôвъ воды мягкои, щобы достати оцетъ звычайный, пріемный и сильный.)

Свѣтло звычайне просто зъ фабрики въ скринкахъ почавши ôтъ 30 кильо, I° по 94 зр. II° 86 зр. за 100 кильогр. окрôмъ транспорту. За свѣтло зъ фабрики „Apollo" по 100 зр. за 100 килогр. окрôмъ транспорту.

Воскъ чистый по 1 зр. 60 кр. за кильограмъ.

Свѣтло съ вытискаными и крашеными оздобами рôзнои величины, почавши ôтъ 3-фунтовыхъ до малыхъ шѣстокъ по 180 до 250 кр. ôтъ одного фунта.

Горѣвки рôзного рода. **Сливки** угорскѣ, **повидла, горѣхи** волоскѣ и турецкѣ, **мигдалы, розинки, фиги, дактилѣ, аранцины, сардины россійскѣ** и т. д. 1648 20—0

Косы и серпы.

Косы 7-ручковѣ волоскѣ по 36 кр; 7½ ручковѣ довшѣ по 40 кр; 7-ручковѣ волоскѣ бракованѣ по 25 кр. за штуку.

Серпы по 30 кр. за штуку.

Зарядъ „Народнои Торговлѣ".

НОВО ОТВОРЕНА ТОРГОВЛЯ

1731 6—0 **пôдъ „Соколомъ"**

СЕВЕРИНА ПЛОШОВСКОГО

у Львовѣ, ул. Академична ч. 18.

Поручае рôзнородни товары корѣнни. Вина угорскѣ, австрійскѣ, французскѣ, бургундскѣ, реньскѣ, испаньскѣ. Румъ и аракъ. Ликеры французскѣ и краевѣ. Портеръ и боки. Чай россійскій и лондоньскій. Шоколяду рôзного рода и доброты. Овочѣ полудневѣ и всякого рода деликатесы. Каяръ въ пушкахъ, рыбы въ пушкахъ и оливѣ, маринованѣ и вудженѣ. Муштарду французску, англійску и кремску. Екстратъ Либига. Буліонъ Сулковского. Оливу ницейску и прованску. Сыры всякого рода. Карты до граня и приборы до писаня. Свѣчки, мыло, крохмаль и фарбку. Сôль, масло и яйця, муку, кашу, крупки и пр. Пиво пильзненьске, оломунецке и львôвске. Воды минеральнѣ и виноградъ курацiйный. Крôмъ того картки на нафту Міончиньского и пріймае замовленя на дерево опалове съ доставою до дому.

Комната до снѣдань.

„ПОРВАЛАСЬ НИТКА!"

Комедія на 4 справы.

Написавъ **Олександеръ Я. Конискій.**

Цѣна 30 кр. а. в.

Въ м. VIII-цѣ, сторôнъ 73. — Набути можна черезъ Редакцію „Дѣла". Съ высылкою по-за Львôвъ 32 кр. за примѣрникъ.

Пошукуеся учительки

до початковои науки 7-лѣтнои дѣвчинки, котра-бы въ вôльныхъ хвиляхъ и шитьемъ занялася. Близша вѣдомость въ Редакціи „Дѣла". 1761 (2—3)

Учителька

котра бы удѣлювала науки двомъ дѣвчатамъ на селѣ, може зголоситися до **о. І. Терешкевича** въ Любши, п. Журавно.

1756 3—3

Женщина

въ середнôмъ вѣку, съ житьемъ рускихъ домôвъ добре обзнакомлена, шукае мѣсця (може у вдôвця) для веденя дому або и дѣтей (безъ науки предметôвъ школьныхъ). Грае на фортепянѣ. Близша вѣдомость у о. Стефановича у Львовѣ (ул. Руска 3). 1760 2—3

Медôвники, сухарки, бисквиты, печива

зъ фабрики Л. Чиньского въ Ярославли,

нагороджені 19 медалями на выставахъ краевыхъ и международныхъ, можна достати въ власныхъ складахъ: Краковъ, Сукенницѣ 23; Львôвъ, ул. Галицка 8; Перемышль, ул. Францисканска, якъ такожь у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ.

Цѣнникъ на жаданье безплатно и франко.

Анализованый проф. Б. Гоффомъ Гигієничный Медôвникъ выналоду Л. Чиньского єсть дуже смачною и сердѣлкочою поживою и повнымъ средствомъ до усуненя недугъ органôвъ травленя, якъ: запôръ, геморроиды, диспепсія, нарôвъ крови, вежитъ жолудка и кишокъ, згага, запуте, бѣганье, несмакъ; побуджуе апетитъ, поправляе выглядане и причиняеся много до вытворюваня крови.

Медôвникъ гигієничный поручають найзнаменитшѣ спеціялисты, а его лѣчебнѣ свойства потверджають лѣкарѣ, котрѣ же подяхъ посѣдае властитель фабрики. Достати можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ и аптекахъ. — **Цѣна за штуку 20 кр.**

Важне для особъ, що недугъ сидяче житье; для особъ дѣтковыхъ недугами повставшими зъ лѣнивого травленя, и для реконвалесцентôвъ. Обширна брошура, подаюча рады и поману до стереженя ôтъ недугъ повставючихъ зъ лѣнивого травленя, написана докторомъ спеціялистомъ выйшла накладомъ фабрики медôвникôвъ Л. Чиньского въ Ярославли и розсылаеся безплатнымъ-ся даромъ и франко. 1709 28—?

Признану загально найлучшу

Масу до запусканя пôдлогъ

поручае

Іосифъ Ганке

у Львовѣ. 1753 111—0

Перепродуючимъ даемо ôтповѣдный рабатъ.

Кухня смачна. Цѣны умѣрковані. Горѣвки и Вина доборовѣ. Телефонъ до ужитку П. Т. Гостей

¼ литра Пильзнера 7 кр.

½ литра Пильзнера 14 кр.

1742 12—?

достати можна въ реставраціи пôдъ назвою:

„Пилзьненьске Жерело"

пляцъ Маріяцкій ч. 3.

Абонаментъ на обѣды по 12, 14 и 18 зр. Пôвъ порціи коштуе половину.

Зброю ловецку

выпробовану, одиноку нагороджену медалемъ державнымъ и дипломомъ почетнымъ, поручае

А. В. Мольнаръ (давнѣйше І. Висьневецкій)

рушникарь у Львовѣ, готель Жоржа.

Лянкастрôвки въ цѣнѣ ôтъ 25 зр. до 200 зр. 1675
Пистолѣ до меты ôтъ 25 зр. до 100 зр.
Штуцы експресовѣ ôтъ 80 зр до 200 зр.
Трилюфки ôтъ 100 зр. до 200 зр
Направу выконую ôтворотною почтою. Перероблюю Льефушѣвки на Лянкастерки ôтъ 12 зр. до 20 зр.
Набоѣ всякихъ системôвъ по цѣнахъ фабричныхъ. 20—26

Торговля и робôтня футеръ.

Ново ôткрыта торговля и робôтня футеръ для мужчинъ, дамъ и дѣтей пôдъ фирмою

Михаила Бекера

1749 6—0 **у Львовѣ ул. Коперника ч. 8.**

поручаеся до выкопуваня всякихъ робôтъ въ кругъ єи входячихъ.

Принимаются футра на лѣто до переховання.

Поручаючись прихильнôй памяти П. Т. Родимцѣвъ остаю съ глубокимъ поважаньемъ

Михаилъ Бекеръ, кушнѣръ.

Ц. к. придворна ліярня дзвонôвъ

П. ГИЛЬЦЕРА въ Винеръ-Найштадъ

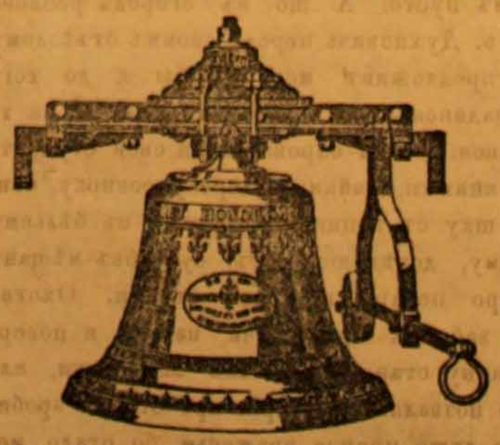

поручаеся до **замовлень дзвонôвъ и гармоничныхъ складôвъ всякои величины и голосу.** Гарантія за певный голосъ кождого дзвона, чистый гармоничный акордъ складу и за найлѣпшій металъ. Монтованье дзвонôвъ съ **управ. головами зъ кованого зелѣза** черезъ що можна дзвонами дуже легко дзвонити. **Опирала на дзвоны** зъ кованого зелѣза найлѣпшои конструкціи выконуются якъ найдешевше. **Припоручаня** выконуются якъ найскорше, точно и **дуже дешево** при **найвыгôднѣйшихъ условіяхъ заплаты. Гармоничнѣ склады** до престолôвъ съ сильными и голосными дзвôночками.

Зъ альпаки: съ 4 дзвôн. по 14 зр., съ 3 дзв. по 11 зр.
Зъ мосяжу: „ 4 „ „ 10 „ „ 3 „ „ 8 „
Гармоничнѣ склады до закристій съ 4 дзвôнками и съ прикрашеными рамами зъ кованого зелѣза по 25 зр. 1551 19—24

Ôтзначеня: Выстава вѣденьска 1873, два медалѣ за поступъ за складъ дзвонôвъ для вѣденьскои Votivkirche 260 сотнарôвъ ваги. Выстава промысл. у Вѣдни 1880 зол. медаль.

Заложена 1838. Доставила 4151 дзвонôвъ, 1,137.700 кильогр. ваги. Зъ сего до Вѣдня для 31 церквей 83 штукъ дзвонôвъ 86.069 кильогр. ваги разомъ и 2 дзвоны до годинникôвъ для нового ратуша 3345 клр. ваги.

Димитрій Ковальскій

мужескій кравецъ

у Львовѣ, при ул. Императорской ч. 7.

Имае честь поручити П. Т. Публицѣ и Вич. Духовеньству

Робôтню кравецку

Выконуе всѣлякѣ робôты своего сукна або лишь свою роботу після найновѣйшои моды и по цѣнахъ якъ найдешевше. Принимае замовленя на одежи для Вич. Духовеньства и выконуе тіи съ повнымъ удовольствіемъ. Упрашаючи по Руськихъ членъ тов. руськихъ ремесниковъ „Зора" о ласкавѣ поглядъ П. Т. Публики и Вич. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ замовленя выконуются въ найкоротшимъ часѣ.

При ул. Вексляренской ч. 7.

І. СПОЛКА ЛЬВОВСКИХЪ ШЕВЦЯКОВ

имае честь поручити свой богато заосмотреный

Складъ обуви

власного выробу

мужеского, дамского и для дѣтей

при ул. Вексляренской ч. 7. (домъ капитульный).

Просимо о ласкавѣ попарцѣ

Съ поважаньемъ

Зарядъ.

Пріймаеся всяку направку.

При ул. Вексляренской ч. 7.

К. Ф. ПОПОВИЧЪ

въ Тернополи

поручае

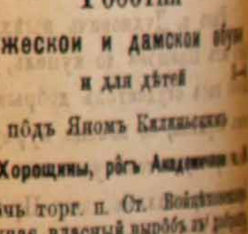

по 2·10, 2·30, 2·50, 2·70, 3·— и 4·30 зр. франко.

Порто почтове и бочочки

Прошу о ласкавѣ замовленя

Закладаюся

за всяку цѣну, що жадне зъ моихъ конкурентôвъ не въ силѣ продати готову або робити одѣнъ для мужчинъ и хлопцѣвъ зъ матерій краевыхъ и заграничныхъ такъ дешево, якъ я. Поручаю мôй богатый складъ готовыхъ. 1656 Вич. Духовеньству.

Замовленя изъ мѣста и зъ провинціи выконуются точно и рельно. На жаданье высылаю взоры даромъ и франко.

Давидъ Шварцвальдъ,

магазинъ мужескои одежи готовои и подрôбно.

Львôвъ, ул. Галицка ч. 8.

Заложеный 1868.

Робôтня

мужескои и дамскои обуви

1757 и для дѣтей

пôдъ Яномъ Калиньскимъ

ул. Хорощины, рôгъ Академичной ч. 8

побôчь торг. п. Ст. Войтовича

поручае власный выробъ изъ добраго матеріялу и краевого и заграничного въ рôжнôмъ смаку и одежи

по цѣнахъ низькихъ

Всякій замовленец якъ можливо и совѣстна направа выконуе ся найкоротшôмъ часѣ.

М Опидо.

Молода дѣвчина

Русинка

пошукуе мѣсця въ домѣ священичôмъ або въ иншôмъ руськôмъ, де могла-бы заняти господаркою и тымъ подобнымъ.

Адресу подати Редакціи „Дѣла". 1754

Выдавець и редакторъ Кирило Кахникевичъ.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.